

Sygn. akt I.Ca 165/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski (spr.)
Sędziowie:	SO Antoni Czeszkiewicz SO Mirosław Kowalewski
Protokolant:	st. sekr. sąd. Wioletta Mierzejewska

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa Powiatu (...)

przeciwko (...) Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) Towarzystwa (...)

w W.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach

z dnia 27 lutego 2015r. sygn. akt I C 1258/14

I. Oddala apelację.

II. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II-ej instancji.

Sygn. akt: I. Ca.165/15

UZASADNIENIE

Powód Powiat (...) wystąpił przeciwko (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W. z pozwem o zasądzenie kwoty 21.772,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty. Jednocześnie domagał się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Pozwany (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

S. M. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...)S. M. w W., zgłoszony w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej w trybie art. 84 k.p.c. nie zgłosił swojego udziału w sprawie.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt: I. C. 1258/14 Sąd Rejonowy w Suwałkach zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 21.772,64 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie, jak też zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.506,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Suwałkach) kwotę 250,09 zł tytułem brakujących wydatków w sprawie.

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Umowa o roboty budowlane nr (...)042.1.2.2013 pomiędzy Powiatem (...) jako zamawiającym i (...) Zakładem (...)S. M. w W. jako wykonawcą zawarta została dnia 10 maja 2013 roku w ramach zamówienia publicznego udzielonego w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku – Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2010r., Nr 113, poz. 759 ze zm.). Przedmiotem umowy był remont i przebudowa zabytkowej kordegardy w D. w projekcie „Aktywna młodzież ożywia zabytki” współfinansowanym przez Unię Europejską z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Termin zakończenia robót ustalono na dzień 30 sierpnia 2014 roku, a wynagrodzenie ryczałtowe za wykonanie przedmiotu umowy ustalono w wysokości 2.435.452,74 zł brutto (§ 5 ust. 1 umowy). Jeszcze przed zawarciem umowy wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5% wynagrodzenia ofertowego brutto, tj. na kwotę 121.772,64 zł w formie gwarancji stanowiącej załącznik nr 3 do umowy (§ 8). W § 9 umowy strony postanowiły, że wykonawca zapłaci zamawiającemu kary umowne: a) za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy w wysokości 10% wynagrodzenia brutto określonego w § 5 ust. 1; b) za zwłokę w zakończeniu wykonywania przedmiotu umowy w wysokości 0,5% wynagrodzenia brutto, określonego w § 5 ust. 1 za każdy dzień zwłoki; c) za zwłokę w usunięciu wad stwierdzonych przy odbiorze lub w okresie gwarancji i rękojmi w wysokości 0,1% wynagrodzenia brutto określonego w § 5 ust. 1 za każdy dzień zwłoki liczonej od dnia następnego po terminie wyznaczonym na usunięcie wad. W sytuacji, gdy kara umowna przewidziana w ust. 1 nie pokrywa szkody, zamawiającemu przyznano prawo żądania odszkodowania na zasadach ogólnych. Z kolei zasady odstąpienia od umowy określone zostały w jej § 10. Strony postanowiły, że zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy, gdy: a) wystąpi istotna zmiana okoliczności powodująca, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy (...); b) wykonawca przerwał z przyczyn leżących po jego stronie realizację przedmiotu umowy i przerwa trwa dłużej niż 30 dni; c) wykonawca realizuje roboty przewidziane niniejszą umową w sposób niezgodny z niniejszą umową, dokumentacją projektową lub wskazaniami zamawiającego. Odstąpienie od umowy powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności takiego oświadczenia i powinno zawierać uzasadnienie. Dodatkowo w ust. 4 § 10 umowy przewidziano, że jeżeli wykonawca będzie wykonywał przedmiot umowy wadliwie, albo sprzecznie z umową zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonywania umowy i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin; po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić i powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie przedmiotu umowy innemu podmiotowi na koszt wykonawcy.

Jeszcze przed podpisaniem powyższej umowy (...) Towarzystwo (...) z siedzibą w W. dnia 29 kwietnia 2013 roku wystawiło gwarancję ubezpieczeniową należytego wykonania kontraktu nr (...), w której beneficjentem był Powiat (...). Gwarant w związku z umową o roboty budowlane nr (...)042.1.2.2013 pomiędzy Powiatem (...) jako zamawiającym i (...) Zakładem (...)S. M. w W. jako wykonawcą gwarantował nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w dokumencie zapłatę na rzecz beneficjenta kwoty 121.772,64 zł. Gwarancja zabezpieczała roszczenie beneficjenta w stosunku do wykonawcy powstałe z tytułu niezapłacenia przez wykonawcę należności powstałych w okresie obowiązywania gwarancji w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy. Okres obowiązywania gwarancji określono od dnia 30.04.2013 r. do dnia 30.09.2014 r. Beneficjent został zobowiązany do zgłoszenia żądania zapłaty w terminie obowiązywania gwarancji pod rygorem odmowy zapłaty gwarantowanego

świadczenia, z kolei gwarant – do zapłaty na rzecz beneficjenta należnej kwoty w terminie 14 dni od dnia otrzymania oryginału pisemnego wezwania do zapłaty wraz z kopią dokumentów uzasadniających roszczenie.

Plac budowy został przekazany wykonawcy w dniu 17 maja 2013 roku i rozpoczął on roboty. W trakcie trwania prac odbywały się wizytacje budowy przez inspektorów. W początkowej fazie prace polegające głównie na rozbiórce przebiegały zgodnie z ustalonym harmonogramem rzeczowo-finansowym stanowiącym integralną część umowy. Opóźnienia pojawiły się już w sierpniu 2013 roku. Pomimo ponagieł inspektora nadzoru budowlanego nie nastąpiło przyspieszenie prac. Dochodziło natomiast do całodniowych, a nawet kilkudniowych przerw w robotach. Pismami z dnia 5 września 2013 roku, 27 września 2013 roku oraz 1 października 2013 roku Powiat (...) wykonawca był monitowany w celu zwiększenia tempa robót i dostosowania się do harmonogramu. Ostatnim z w/w pism wykonawca został wezwany na podstawie art. 636 § 1 k.c. do bezwzględnego zwiększenia tempa robót w taki sposób, aby do dnia 31 października 2013 roku wartość wykonanych i odebranych robót wyniosła minimum 466.302,79 zł. Pismo doręczono wykonawcy w dniu 03 października 2013 roku. Dnia 18 października 2013 roku odbyła się ponadto rada budowy, na której poinformowano wykonawcę o występujących opóźnieniach i konieczności ich nadrobienia. Powyższe działania nie wpłynęły jednak na zwiększenie tempa prac.

Powiat (...) pismem z dnia 8 listopada 2013 roku, doręczonym wykonawcy w dniu 12 listopada 2013 roku, oświadczył, iż w oparciu o art. 635 k.c. oraz § 10 ust. 1 lit. c) umowy z dnia 10 maja 2013 roku odstępuje od w/w umowy z uwagi na opóźnienia w realizacji przedmiotu, które dają podstawę sądzić, że prace nie zostaną zakończone do dnia 30 sierpnia 2014 roku. W przekonaniu Powiatu (...), opóźnienie w wykonaniu prac budowlanych może skutkować koniecznością zwrotu środków otrzymanego dofinansowania z Unii Europejskiej. Według zamawiającego realizacja robót następowała niezgodnie z harmonogramem stanowiącym integralną część umowy, zaś wielokrotne zalecenia i wskazania o przyspieszenie tempa robót pozostały bezskuteczne. Powiat (...) podniósł ponadto, że z uwagi na odstąpienie od umowy z winy wykonawcy, ten ostatni jest zobowiązany uiścić na rzecz zamawiającego karę umowną w kwocie 243.545,27 zł.

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji robót wykonanych przez (...) Zakład (...) (...) S. M. w W. ustalono, że w/w wykonał pracę na łączną kwotę 113.755,11 zł, podczas gdy zgodnie z harmonogramem wartość robót zrealizowanych na koniec trzeciego kwartału 2013 roku winna wynosić 466.302,79 zł.

Z uwagi na odstąpienie od umowy, dnia 30 stycznia 2014 roku zawarta została kolejna umowa o roboty budowlane, której przedmiotem był remont i przebudowa zabytkowej kordegardy w D. w projekcie „Aktywna młodzież ożywia zabytki” współfinansowanym przez Unię Europejską z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 - nr (...) 042.1.9.2013 pomiędzy Powiatem (...) jako zamawiającym i Zakładem (...) s.c. w (...) jako wykonawcą. Termin zakończenia robót ustalono na dzień 31 października 2014 roku, a wynagrodzenie ryczałtowe za wykonanie przedmiotu umowy ustalono w wysokości 2.793.142,31 zł brutto – wyższej niż w przypadku poprzedniego wykonawcy o kwotę 357.689,57 zł.

Pismem z dnia 12 marca 2014 roku Powiat (...) wezwał (...) Zakład (...) (...) S. M. w W. do zapłaty kwoty 243.545,27 zł z tytułu kary umownej za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy - wynikającą z § 9 ust. 1 lit. a) umowy. Kara umowna nie została zapłacona.

Wobec braku zapłaty kary umownej przez wykonawcę pismem z dnia 31 marca 2014 roku Powiat (...) wystąpił do (...) z siedzibą w W. jako gwaranta z żądaniem zapłaty kwoty 121.772,64 zł z tytułu udzielonego zabezpieczenia. Do pisma załączono m. in. wezwanie do zapłaty kary umownej skierowane do (...) wraz z potwierdzeniem odbioru i pismo o odstąpieniu od umowy wraz z potwierdzeniem odbioru. (...) z siedzibą w W. decyzją z dnia 10 kwietnia 2014 roku odmówił zapłaty Powiatowi (...) gwarantowanej kwoty powołując się na to, że zamawiający odstąpił od zawartej umowy o roboty budowlane z dnia 10 maja 2013 roku, wobec czego umowa uważana jest za niezawartą, co skutkuje niemożnością skorzystania z gwarancji.

W świetle powyższych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy wskazał, że postanowienia zawarte w dokumencie gwarancji nr (...) regulowały wzajemne prawa i obowiązki stron wynikające z tytułu zawartej umowy, a w szczególności

określały zdarzenie, którego zaistnienie aktualizowało obowiązek świadczenia po stronie pozwanej. Zgodnie z § 2 gwarancji było nim powstanie roszczenia powoda z tytułu niezapłacenia przez wykonawcę należności powstałych w okresie obowiązywania gwarancji w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy. Powód wykazał zaistnienie powyższego zdarzenia poprzez dowody z dokumentów i zeznania świadków M. M. i P. S.. Sąd Rejonowy zważył, że Powiat (...) złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy zawartej z wykonawcą z przyczyn leżących po jego stronie, a mianowicie z uwagi na opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy. Powyższe mogłoby skutkować koniecznością zwrotu środków otrzymanego dofinansowania z Unii Europejskiej. Realizacja robót przez wykonawcę następowała niezgodnie z harmonogramem stanowiącym integralną część umowy, zaś wielokrotne zalecenia i wskazania o przyspieszenie tempa robót pozostały bezskuteczne. Przyczyną odstąpienia od umowy przez powoda było więc niewątpliwie nienależyte jej wykonywanie przez wykonawcę. W związku z powyższym powód naliczył karę umowną na podstawie § 9 umowy - za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy - w wysokości 10% wynagrodzenia brutto tj. w kwocie 243.545,27 zł i wezwał wykonawcę do jej zapłaty, co jednak nie nastąpiło. Kara umowna z tytułu odstąpienia od umowy z przyczyn zależnych od wnioskodawcy mieści się w pojęciu „należności powstałych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy”. W tym stanie rzeczy po stronie powoda zaktualizowało się roszczenie o zapłatę gwarancji.

Zdaniem Sądu I instancji, zawarcie przez strony w treści umowy gwarancji sformułowania o gwarantowaniu wypłaty należności „nieodwoalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w dokumencie gwarancji” wyklucza możliwość merytorycznego badania przez pozwanego istnienia i zasadności podstaw odstąpienia od umowy przez powoda. W treści umowy gwarancji strony w § 3 przewidziały wymogi formalne, po spełnieniu których pozwany zobowiązany był do zapłaty sumy gwarancyjnej i w ocenie Sądu Rejonowego zostały one spełnione. W związku z powyższym pozwany winien był uczynić zadość żądaniu.

Sąd Rejonowy zważył też, że przy ocenie powstania obowiązku zapłaty po stronie gwaranta nie są badane przesłanki o charakterze materialnym, dotyczących wykonania zobowiązania, które zabezpieczać miała gwarancja. Niedopuszczalne jest analizowanie, czy wykonawca faktycznie dopuścił się opóźnień, czy odstąpienie od umowy było zasadne, ani też czy skorzystanie przez powoda z kary umownej za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy jest uprawnione w sytuacji, gdy w umowie przewidziana jest również kara umowna za zwłokę w zakończeniu jej wykonania. Sąd Rejonowy nie dostrzegł także, aby żądanie powoda dotyczące zapłaty kwoty gwarancji stanowiło nadużycie prawa. Nie ma też podstaw do uznania, aby wystąpiły takie okoliczności, które należałoby zakwalifikować jako oczywiście sprzeciwiające się celowi gwarancji.

W tych warunkach Sąd Rejonowy uznał roszczenie powoda za zasadne w całości.

O odsetkach ustawowych od zasądanego roszczenia Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z § 3 pkt 1 gwarancji, który przewidywał 14-dniowy termin spełnienia świadczenia liczony od momentu otrzymania przez pozwanego oryginału pisemnego wezwania do zapłaty wraz z kopią dokumentów uzasadniających roszczenie. Roszczenie powoda było więc wymagalne najpóźniej z dniem 24 kwietnia 2014 roku.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w myśl art. 98 k.p.c. w zw. § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Z kolei o brakujących kosztach sądowych Sąd Rejonowy rozstrzygnął na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany (...) Towarzystwo (...) w W. zarzucając Sądowi Rejonowemu naruszenie:

1. przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wyciągnięcie sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania oraz dowolnych wniosków z zebranego w sprawie materiału dowodowego w zakresie uznania, że gwarancja łącząca pozwanego z powodem

miała charakter abstrakcyjny, bezwarunkowy i nieodwołalny oraz że pozwany nie mógł podnosić względem powoda zarzutów opartych na stosunku podstawowym, podczas gdy gwarancja łącząca pozwanego z powodem miała charakter warunkowy i nie była gwarancją wystawioną na pierwsze żądanie, zaś zarzuty podnoszone przez pozwanego wynikały z umowy gwarancji ubezpieczeniowej oraz opierały się na twierdzeniu wykorzystywania przez powoda uprawnień wynikających z gwarancji sprzecznie z celem gwarancji, co w konsekwencji doprowadziło do pominięcia zarzutów podnoszonych przez pozwanego, przez co doszło do nierozpoznania przez Sąd I instancji istoty sprawy,

b) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodu z zeznań świadka S. M., sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia, polegające na przyjęciu, że zeznania w/w świadka były wiarygodne jedynie częściowo, a mianowicie jedynie w zakresie przyznania przez niego okoliczności, że roboty budowlane prowadzone były z opóźnieniem, podczas gdy z zeznań tych wynikało, że opóźnienia w realizacji umowy wynikały z dostarczenia przez powoda niewłaściwego projektu architektoniczno-budowlanego oraz niezapewnienia przez powoda nadzoru autorskiego nad wykonywaną inwestycją remontu i przebudowy zabytkowej kordegardy w D. w projekcie „Aktywna młodzież odżywia zabytki” oraz niezapewnienia nadzoru autorskiego, przez co wykonawca nie mógł zrealizować umowy zgodnie z zasadami prawa budowlanego,

c) art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód udowodnił, że przysługuje mu roszczenie z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy, pomimo że nie wykazał istnienia tego roszczenia odpowiednimi dowodami, w szczególności nie załączając do wezwania do zapłaty dokumentów uzasadniających roszczenie,

d) art. 230 k.p.c. poprzez uznanie, że strony nie kwestionowały, że udzielona przez pozwanego gwarancja miała charakter abstrakcyjny, bezwarunkowy i nieodwołany i że taki charakter wynikał wyraźnie z treści jej postanowień, podczas gdy pozwany już w odpowiedzi na pozew twierdził, że gwarancja wystawiona przez pozwanego była gwarancją warunkową, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd, że niedopuszczalne było analizowanie, czy wykonawca faktycznie dopuścił się opóźnień, czy odstąpienie od umowy było zasadne, ani też czy skorzystanie przez powoda z kary umownej za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od wykonawcy było uprawnione.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) art. 65 k.c. poprzez błędną wykładnię oświadczeń woli zawartych w gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania kontraktu Nr (...)i uznanie, że wystawiona przez pozwanego gwarancja jest bezwarunkowa i płatna na pierwsze żądanie, co pozbawiało pozwanego możliwości podnoszenia względem powoda zarzutów opartych na stosunku podstawowym, w sytuacji gdy w treści § 1 gwarancji pozwany gwarantował zapłatę do kwoty 121.772,64 zł nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w dokumencie gwarancji, z której wynikało, że przedmiotowa gwarancja zabezpieczała roszczenie powoda w stosunku do wykonawcy powstałe z tytułu niezapłacenia przez wykonawcę należności, powstałych w okresie obowiązywania gwarancji, w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy oraz błędne uznanie, że zawarty w gwarancji zapis „dokumenty uzasadniające roszczenie” odnosił się tylko do sytuacji przedstawienia dokumentów potwierdzających niezapłacenie przez wykonawcę należności powstałych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy.

Mając na uwadze powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, przy uwzględnieniu kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

W odpowiedzi na apelację, powód Powiat (...) wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w pełni podziela ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjmuje je za własne, natomiast zarzuty oraz twierdzenia strony skarżącej podniesione w apelacji nie mogą stanowić podstawy do wykazania nieprawidłowości wydanego w niniejszej sprawie orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska zawartego w apelacji, że doszło do naruszenia przepisów postępowania cywilnego. Materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że firma, która podjęła się wykonania zobowiązania pozostawała w zwłoce, a więc uzasadnione było odstąpienie od umowy w kontekście postępu prac budowlanych i możliwości utraty środków finansowych pochodzących z Unii Europejskiej. Nie można przy tym podzielić argumentacji strony pozwanej, iż niewykonanie umowy można oceniać dopiero na koniec procesu inwestycyjnego, co stoi ewidentnie w sprzeczności przepisami kodeksu cywilnego (art. 656 k.c. w zw. z art. 644 k.c.). Nie ulega wątpliwości, że strona powodowa miała podstawy do odstąpienia od umowy w związku z niewykonywaniem przedmiot umowy. Nie miała ona obowiązku oczekiwać do końca terminu określonego w § 2 ust. 2 umowy budowlanej na rezultat wykonania umowy i dopiero na tym etapie ocenić efekt tych prac.

Podkreślić należy, że umowa gwarancji ubezpieczeniowej w odróżnieniu od umowy ubezpieczenia nie stanowi umowy nazwanej kodeksu cywilnego i jej zawarcie jest dopuszczalne na zasadzie swobody zawierania umów, gdzie zastosowanie mają w tym przypadku przepisy art. 353 – 354 k.c. oraz przepisy prawa ubezpieczeniowego. W ramach wspomnianej swobody umów strony mogą ukształtować umowę gwarancji ubezpieczeniowej jako umowę o charakterze kauzalnym bądź abstrakcyjnym. Zamieszczenie w dokumencie gwarancyjnym, zawierającym postanowienia umowy gwarancji ubezpieczeniowej, sformułowań, że gwarancja ubezpieczeniowa jest płatna na pierwsze żądanie albo że jest bezwarunkowa, powoduje, iż umowie tej nadano cechy zobowiązania abstrakcyjnego, wobec czego żadna ze stron umowy gwarancji ubezpieczeniowej nie może podnosić zarzutów nieważności *causy* bądź jej odpadnięcia. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2014 r., IV CSK 683/13).

W przedmiotowej sprawie, w § 1 gwarancji wskazano, iż pozwany nieodwołalnie i bez stawiania warunków poza przewidzianymi w dokumencie gwarancji, gwarantuje zapłatę do kwoty 121.772,64 zł, zaś zapłata nastąpi w terminie 14 dni od dnia otrzymania oryginału pierwszego pisemnego wezwania do zapłaty wraz z kopią dokumentów uzasadniających roszczenie (§ 3 ust. 1). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem oraz przytoczonym powyżej poglądem Sądu Najwyższego, taka redakcja umowy gwarancji wskazuje na jej abstrakcyjny charakter i już powyższa okoliczność powoduje, że zarzuty pozwanego nie mogą być uwzględnione (por. uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 16 kwietnia 1993 r., III CZP 16/93, OSNC 1993/10/166, wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 233/09, OSNC 2010/11/146, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2014 r. IV CSK 683/13)

Wprawdzie zamieszczenie w umowie w § 2 zapisu - iż gwarancja zabezpiecza roszczenie beneficjenta w stosunku do wykonawcy powstałe z tytułu niezapłacenia przez wykonawcę należności powstałych w okresie obowiązywania gwarancji, w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy - wskazuje na kauzalny charakter umowy gwarancji, niemniej okoliczność ta nie może przesądzać o akcesoryjności zobowiązania gwaranta w stosunku do zobowiązania wykonawcy.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy słusznie uznał, że zobowiązanie gwaranta z umowy gwarancji ubezpieczeniowej nie jest zobowiązaniem akcesoryjnym, lecz ma charakter zobowiązania samodzielne. Jego istnienie oraz zakres nie zależy od istnienia i zakresu innego zobowiązania, w szczególności zobowiązania dłużnika ze stosunku podstawowego. Konsekwencją braku cechy akcesoryjności zobowiązania gwaranta jest to, że gwarant nie może wobec gwarantariusza podnosić zarzutów z innego stosunku prawnego, w szczególności zarzutów ani z umowy zlecenia gwarancji ubezpieczeniowej, ani też zarzutów ze stosunku podstawowego, w tym zarzutów, które przysługują dłużnikowi ze stosunku podstawowego wobec beneficjenta gwarancji - wierzyciela ze stosunku podstawowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 stycznia 2014 r., I ACa 1122/14).

Podkreślić również należy, że podstawowym celem umowy gwarancji jest dostarczenie beneficjentowi pewnego i łatwo realizowalnego zabezpieczenia wykonania świadczenia przez oznaczonego dłużnika. Z tego punktu widzenia znaczenie gwarancji polega nie tylko na zabezpieczeniu beneficjenta przed ryzykiem niewypłacalności jego kontrahenta, ale

również przed ryzykiem długotrwałego i trudnego dochodzenia swoich roszczeń (tak też Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 16 kwietnia 1993 r., III CZP 16/93, OSNC 1993/10/166). W tej sytuacji nie może budzić wątpliwości, że te postanowienia umowy gwarancji, które określają przesłanki aktualizacji obowiązku gwaranta nie mogą być interpretowane w sposób rozszerzający, w szczególności zaś, jeżeli gwarant chce uzależnić swoją odpowiedzialność od zaistnienia materialnego wypadku gwarancyjnego, to okoliczność taka winna wyraźnie wynikać z treści gwarancji.

Nie bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy jest i ta okoliczność, że pozwany jest podmiotem zawodowo trudniącym się udzielaniem gwarancji ubezpieczeniowych, zatem winien mieć rozeznanie co do znaczenia używanych zwyczajowo w umowach gwarancji zwrotów, w szczególności „nieodwołalnie”, „bez stawiania warunków”, jak również znaczenia precyzyjnego określenia przesłanek aktualizujących obowiązek gwaranta.

Podkreślić przy tym trzeba, że w samej gwarancji ubezpieczeniowej określone zostały warunki jej realizacji i są to jedyne warunki, od których zależy wymagalność zobowiązania pozwanego. Należą do nich obowiązek pisemnego wezwania do zapłaty wraz z kopią dokumentów uzasadniających roszczenie, podpisanego przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w imieniu powoda, dołączenie dokumentów poświadczających reprezentację oraz poświadczoną za zgodność kopię karty wzorów podpisów osób reprezentujących powódkę w terminie obowiązywania gwarancji (§ 3, 5 i 6 gwarancji). Ocena czy warunki te zostały przez powoda spełnione dokonana została przez Sąd I instancji w sposób prawidłowy i ocenę tę Sąd Okręgowy w całości podzielił. W konsekwencji stanąć należy na stanowisku, iż powód wymogom przewidzianym w gwarancji ubezpieczeniowej uczynił zadość. Z powyższych względów nie sposób uznać, iż Sąd Rejonowy przy wydaniu zaskarżonego wyroku dopuścił się naruszenia art. 65 § 2 k.c.

Wobec powyższego uznać należało, że nie zasługiwały na uwzględnienie zarzuty pozwanego dotyczące błędnej wykładni umowy gwarancji. Sąd Rejonowy prawidłowo uznał, że obowiązek gwaranta aktualizował się przez złożenie żądania zapłaty w formie i terminie wynikającym z § 3 umowy gwarancji. Wymaganiom tym odpowiadało wezwanie do zapłaty z gwarancji z dnia 31 marca 2014 r., które precyzyjnie wskazywało na określoną gwarancję ubezpieczeniową, nie ulegało zatem dla gwaranta wątpliwości, że wezwanie dotyczyło roszczenia z tytułu nienależytego wykonania przez wykonawcę umowy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach postępowania odwoławczego, mając na względzie jego wynik, Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 6 ust. 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490).